

EUROPEJSKI
TRYBUNAŁ
OBRACHUNKOWY

PL

Przemówienie

Luksemburg, 8 grudnia 2015 r.

Przemówienie Vítora Caldeiry, prezesa Europejskiego Trybunału Obrachunkowego

Prezentacja sprawozdań rocznych za 2014 r.

przed Radą Unii Europejskiej (do spraw Gospodarczych i Finansowych)

Bruksela, 8 grudnia 2015 r.

W przypadku rozbieżności tekstem właściwym
jest wygłoszony tekst przemówienia.

ECA Press

Mark Rogerson – Rzecznik

Damijan Fišer – Urzędnik ds. kontaktów z prasą

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E-mail: press@eca.europa.eu

Tel.: +352 4398-47063

Tel.: +352 4398-45410

Tel. kom.: +352 621553063

Tel. kom.: +352 621552224

@EUAuditorsECA

Youtube:

Szanowny Panie Przewodniczący!

Szanowne Panie Minister, szanowni Panowie Ministrowie!

To dla mnie zaszczyt móc przedstawić sprawozdania roczne Trybunału przed Radą Unii Europejskiej.

Zapewne wiedzą Państwo, że w tym roku wezwaliśmy do przyjęcia „całkiem nowego podejścia” do inwestowania i wydatkowania środków z budżetu UE.

Uczyniliśmy to z trzech głównych powodów:

- Po pierwsze, UE i państwa członkowskie dostrzegły konieczność przeznaczenia środków finansowych na **nowe poważne wyzwania**.
- Po drugie, należy rozwiązać utrzymujące się od dawna, istotne problemy w zarządzaniu finansami UE.
- Po trzecie, przegląd śródkresowy wieloletnich ram finansowych daje okazję, by ponownie, gruntownie przeanalizować priorytety i niektóre programy finansowania.

Pokrzepiający jest fakt, że przesłanie to, wygłoszone przeze mnie w ubiegłym miesiącu w Parlamencie Europejskim, spotkało się z pozytywną reakcją ze strony wiceprzewodniczącej Komisji Krystaliny Georgijewej i posłów do Parlamentu Europejskiego.

Szanowne Panie Minister, szanowni Panowie Ministrowie!

To bez wątpienia bardzo trudny okres dla Unii Europejskiej i jej państw członkowskich. Europa stanęła w obliczu **poważnych wyzwań** w wielu dziedzinach. Należą do nich:

- kryzys uchodźczy i kryzys bezpieczeństwa,
- zaspokojenie zapotrzebowania na energię i spełnienie celów klimatycznych,
- zapewnienie wystarczającego wzrostu gospodarczego i nowych miejsc pracy.

Aby sprostać tym wyzwaniom, konieczne są środki publiczne, które należy zainwestować w odpowiedni sposób.

Budżet unijny jest istotnym źródłem finansowania na poziomie UE. Sprawozdanie Trybunału dowodzi, że środki te można zainwestować w bardziej odpowiedni sposób i w krótszym czasie, tak aby sprostać wyzwaniom, z którymi obecnie boryka się Europa.

Żeby tego dokonać, należy jednak najpierw rozwiązać utrzymujące się od dawna problemy w zarządzaniu finansami, na co Trybunał położył szczególny nacisk w swoim sprawozdaniu.

Po pierwsze, doszło do nagromadzenia **zaległości finansowych**.

Poziom zobowiązań w budżecie unijnym jest zbyt wysoki, a z prognoz wynika, że w najbliższej przyszłości sytuacja ta nie ulegnie zmianie.

Niektóre państwa członkowskie mają trudności w absorpcji środków unijnych, które im przydzielono.

W ramach instrumentów finansowych natomiast utrzymuje się wysoki poziom niewykorzystanych środków.

Rozwiązanie problemu zaległości finansowych pozwoliłoby na uwolnienie środków i skierowanie ich tam, gdzie są one najbardziej potrzebne.

Zdaniem Trybunału głównym zagadnieniem, jakie należy podjąć w ocenie śródkresowej, jest zatem elastyczność budżetu UE.

Po drugie, zbyt wiele środków w dalszym ciągu nie jest wydatkowanych zgodnie z unijnymi przepisami finansowymi.

W płatnościach utrzymuje się wysoki poziom błędów. W 2014 r. ogólny szacowany poziom błędów w płatnościach wyniósł 4,4%, przy czym od trzech lat utrzymuje się on na stałym poziomie.

Trybunał zdaje sobie sprawę, że w ostatnich latach Komisja i państwa członkowskie poczyniły postępy w zapobieganiu błędom i ich korygowaniu.

Niemniej jednak w sprawozdaniu po raz kolejny wykazano, że gdyby wykorzystane zostały wszystkie dostępne informacje, władze krajowe mogłyby skorygować znacznie większą liczbę błędów.

W przypadku najbardziej narażonych na błędy obszarów objętych zarządzeniem dzielonym poziom błędów można było obniżyć o połowę.

Równocześnie należy podkreślić, że unijne programy wydatkowania są nieodłącznie obciążone ryzykiem, ponieważ płatności zależą w dużym stopniu od informacji przekazywanych przez samych beneficjentów końcowych.

Z analizy Trybunału wynika, że programy wydatkowania można opracować w taki sposób, by były mniej narażone na błędy, w szczególności poprzez uproszczenie warunków i procedur dokonywania płatności.

Analiza pokazuje również, że szacowany poziom błędów jest w większym stopniu zależny od rodzaju programu wydatkowania niż od tego, czy program jest objęty zarządzeniem dzielonym.

Z tego względu Trybunał zaleca Komisji, by w swojej analizie na potrzeby oceny śródkresowej położyła nacisk na koncepcję niektórych programów, tak aby wskazać możliwości skuteczniejszego zapobiegania błędom.

Mniejsza liczba błędów i sprawniejsze ich korygowanie mogłyby podnieść jakość wydatkowania i uwolnić środki na inne cele.

Tym samym dochodzimy do trzeciej kwestii, która wymaga poprawy, czyli **wykonania budżetu UE**.

Trybunał stwierdził, że wieloletnie ramy finansowe mogłyby być w większym stopniu dostosowane do strategii „Europa 2020” – zarówno pod względem okresu ich obowiązywania, jak i priorytetów.

Trybunał zwraca również uwagę na fakt, że ogólne założenia i dążenia polityczne UE nie są przekładane na jasne cele operacyjne na niższych poziomach.

Określenie tego rodzaju celów ma tymczasem zasadnicze znaczenie dla skutecznego zarządzania i sprawozdawczości na temat wyników.

Na zarządzanie finansami UE bez wątplenia bardzo korzystnie wpłynęłoby również **zwiększenie przejrzystości**. Kwestia ta stanowi podstawę zaufania ze strony obywateli.

W swoim sprawozdaniu Trybunał zaleca Komisji podjęcie działań mających na celu zwiększenie przejrzystości w dziedzinach takich jak:

- długoterminowe zapotrzebowanie UE na przepływy pieniężne,
- błędy w płatnościach i korekty finansowe,
- rezultaty uzyskiwane dzięki wydatkom z budżetu UE.

Niemniej jednak równie ważne jest zapewnienie przejrzystości w obszarach polityki unijnej, które nie są finansowane bezpośrednio z budżetu UE.

Nowe sposoby finansowania polityk unijnych nie powinny prowadzić do wyłączenia ryzyka finansowego spod nadzoru publicznego i kontroli publicznej.

W odpowiedzi na różnorodne sytuacje kryzysowe opracowano nowe mechanizmy finansowania. W każdym z tych przypadków Trybunał ostrzegał, że od samego początku należy zapewnić skuteczne mechanizmy rozliczalności i kontroli publicznej.

Z zadowoleniem stwierdzam, że przestrogi te są brane pod uwagę. Przykładowo w ramach jednolitego mechanizmu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji Trybunałowi przyznano wyraźne uprawnienia do przeprowadzania kontroli publicznej.

Istnieje jednak ryzyko, że jeśli mechanizmy finansowania staną się zbyt rozdrobnione, ucierpi na tym rozliczalność.

Szanowne Panie Minister, szanowni Panowie Ministrowie!

Przegląd śródkresowy daje możliwość wypracowania **całkiem nowego podejścia** do zarządzania finansami UE, co pozwoli lepiej wykorzystać środki unijne w celu sprostania nowym wyzwaniom i rozwiązać wyszczególnione przeze mnie, od dawna utrzymujące się problemy.

W opinii Trybunału, jeżeli UE ma lepiej i szybciej inwestować swoje środki finansowe:

- decydenci muszą zadbać o to, by inwestycje w większym stopniu odpowiadały zmieniającym się priorytetom unijnym,
- ustawodawcy muszą uprościć instrumenty, tak by zapewniały one lepsze rezultaty, niosąc jednocześnie mniejsze ryzyko dla podatników,
- zarządzający finansami muszą zadbać o to, by dostępne zasoby były wykorzystywane bardziej wydajnie.

Trybunał jest gotów wnieść swój wkład w międzyinstytucjonalny dialog w kontekście oceny śródkresowej.

Korzystając z doświadczeń zebranych w toku kontroli, Trybunał zamierza skupić się przy tym na „trzech filarach” zapewniających europejską wartość dodaną dla obywateli:

- po pierwsze, na ustalaniu celów,
- po drugie, na mechanizmach realizacji tych celów,
- po trzecie, na mechanizmach kontroli i rozliczalności.

Panie Przewodniczący, Panie Minister, Panowie Ministrowie!

Trybunał Obrachunkowy wspiera działania Rady i innych instytucji europejskich w tym wyjątkowo trudnym czasie.

Ochrona Unii i zapewnienie dobrostanu naszych obywateli będą się wiązać z dużym obciążeniem dla naszych wspólnych zasobów.

Naczelnym zadaniem Europejskiego Trybunału Obrachunkowego będzie w dalszym ciągu czuwanie nad tym, by zasoby te były pożytkowane w optymalny sposób.

Dziękuję Państwu za uwagę.